

Ledninger til elapparater, forlængerledninger og den fast elinstallation

Her kan du læse om ledninger til elapparater (tilledninger) og forlængerledninger. Dernæst beskrives de ledninger, som er anvendt i den faste elinstallation.

Ledninger til elapparater og forlængerledninger

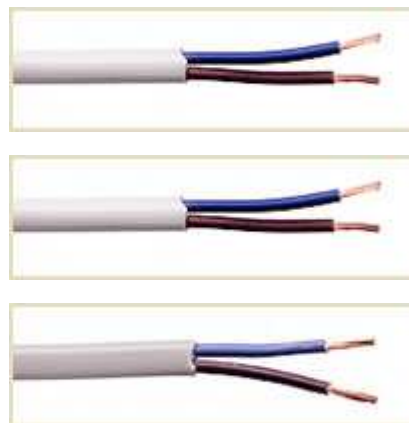
Man må gerne selv skifte en ledning til et elapparat eller en forlængerledning. De typer ledninger, der bliver brugt mest, kan inddeles i tre grupper:

1: Plastkappeledning

Der findes både flade og runde ledninger med plastkappe og plastisolerede ledere.

Plastkappeledninger kan enten have 2, 3 eller 5 plastisolerede ledere. Ledningerne bruges typisk indendørs til elapparater henholdsvis med og uden jord.

Almindelig plastkappeledning må ikke bruges til elapparater, som afgiver varme. Det er fx strygejern, kogeplader og visse lamper.

2: Gummikappeledning

Gummikappeledninger kan enten have 2, 3 eller 5 gummiisolerede ledere. Ledningerne bruges typisk til elapparater, der anvendes udendørs eller til elapparater, der afgiver varme, fx brødrister og loddekolber - henholdsvis uden og med jord.

3: strygejernsledning

Strygejernsledningen har tekstilomfletning og 2 eller 3 gummiisolerede ledere.

Ledningen bruges typisk til elapparater, der afgiver varme fx brødrister.

I ledninger med mere end 2 ledere kan den ene leder være en grøn/gul jordleder (beskyttelsesleder).

Det er altså ikke alle typer ledninger, man må bruge til alle apparater. Hvis du er i tvivl, så tag et stykke af den gamle ledning med til elinstallatøren og spørg ham til råds, før du skifter den.

Ledninger som bruges til svagstrøm, fx ringeapparater, antenner, højtalere og lignende, må ikke benyttes til stærkstrøm (230 volt).

Hold styr på ledningerne

Hvis man holder styr på boligens ledninger, er der mindre sandsynlighed for brandfare. Derfor bør du undgå "fuglereder" af ledninger.

Man kan holde styr på ledningerne ved at sætte dem fast langs væggen eller på paneler med plastikclips eller i ledningslister. Plastikclipsene fås både til flade og runde ledninger. Der må ikke anvendes søm, hager, kramper eller hæfteklammer.

Genkend lederne på farven

Du kan i visse tilfælde få stød eller lave en kortslutning, hvis du bytter rundt på lederne, fx når en stikprop skal monteres på en ledning.

Du skal derfor være opmærksom på klemmemærkningen, som fortæller dig, hvor ledningerne skal tilsluttes.

Hvis du er i tvivl om, hvilken leder og klemmemærkning du har med at gøre, så kig i dette skema:

Lederens farve Nullederen kan være lyseblå. Jordlederen er som regel stribet gul og grøn.	Klemmemærkning på materiel Nulklemmen på materiel kan være mærket med et N eller et 0. Jordklemmen på materiel kan være mærket med: <ul style="list-style-type: none">▪ ▪ eller med et J.
Faselederen Der er ingen krav til faselederens farve, men den må ikke have farvekombinationen grøn/gul.	Faseklemmen på materiel kan være mærket med et L eller et P eller et F eller en pil, der peger ind mod materiellets indre.
Mellemlederen Der er ingen krav til mellemlederens farve, men den må ikke have farvekombinationen grøn/gul	Mellemlederens klemme på materiel kan være mærket med et M eller en pil, der peger væk fra materiellets indre eller, <ul style="list-style-type: none">▪ som betyder reguleret fase i fx i elektroniske afbrydere (herunder lysdæmpere).

Ledninger i den faste installation

Man må ikke selv udskifte en ledning eller installere nye i den faste elinstallation. Den faste elinstallation er den del af boligens elinstallation, som du ikke kan tage med dig, når du flytter. Det er fx målertavlen og fastmonterede stikkontakter.

Kontakt derfor en autoriseret elinstallatør, hvis du skal have udskiftet ledninger eller sat nye ind i den faste elinstallation (se liste).

Hvis du fx skal sætte en lampe op eller udskifte en stikkontakt, så er det vigtigt, at du får et overblik over elinstallationens ledninger og deres tilhørende klemmemærkning.

Find ud af, hvilken ledning du har med at gøre i dette skema:

Ledningernes farver i den faste installation

Lederens farve	Klemmemærkning på materiel
Nulledningen kan være lyseblå. I ældre installationer kan den have andre farver (typisk sort).	Nulklemmen på materiel kan være mærket med et N eller et 0.
Jordledningen er i nyere installationer stribet gul og grøn, men kan i ældre installationer være andre farver (typisk rød). OBS! Ledninger med farvekombinationen grøn/gul må kun anvendes som jordledning.	Jordklemmen på materiel kan være mærket med dette symbol: <ul style="list-style-type: none">▪ eller med et J.
Faseledningen Der er ingen krav til faseledningens farve, men den må ikke have farvekombinationen grøn/gul. I nyere installationer er fasen oftest brun	Faseklemmen på materiel kan være mærket med et L eller et P eller et F eller en pil, der peger ind mod materiellets indre
Mellemedningen er den faseledning, der går videre fra en afbryder til f.eks. et lampested. Der er ingen krav til mellemedningens farve, men den må ikke have farvekombinationen grøn/gul.	Mellemedningens klemme på materiel kan være mærket med et M eller en pil, der peger væk fra materiellets indre eller med dette symbol <ul style="list-style-type: none">▪ som betyder reguleret fase i fx i elektroniske afbrydere (herunder lysdæmpere).

Undersøg ledningerne, inden du går i gang

For at elinstallationen skal blive ved med at være sikker, bør du undersøge ledningerne for skader ved ethvert indgreb.

Undersøg, om det afisolerede kobber i ledningerne har mærker og revner, der kan resultere i, at kobberet knækker. Ved sådanne skader kan ledningen eventuelt kortes af.

Er ledningsisolationen gammel og porøs, kan det føre til kortslutning, og der er risiko for brand. Derfor skal ledningerne udskiftes af en elinstallatør.